

9 Uit de praktijk

Eén jaar continue screening in de kinderopvang

Elke maand komen ongeveer 250 van de 150.000 kinderopvangmedewerkers in contact met Justitie. Van deze personen bekijkt Justis opnieuw de gehele Justitiële Documentatie ('het strafblad') om te wegen of hun gedragingen zo ernstig zijn dat zij een belemmering kunnen vormen voor de veiligheid van de kinderen. Een klein gedeelte van deze groep mag zijn/haar functie niet meer uitoefenen, tot nader onderzoek is verricht. Het afgelopen jaar zijn 93 medewerkers geweerd uit de kinderopvang door deze wijze van screening. De resultaten tonen aan dat continue screening in de kinderopvang doet wat met de maatregel wordt beoogd: bijdragen aan een veilige omgeving voor kinderen.

Op 1 maart 2013 is Justis in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gestart met het continu screenen van personen die werkzaam zijn in de kinderopvang. Daar vallen ook gastouders onder en, als gastouders thuis kinderen opvangen, hun volwassen huisgenoten. Ook zij bevinden zich immers in de directe omgeving van de kinderen. Stagiaires en oproepkrachten zijn vooralsnog uitgezonderd van continue screening; van hen wordt een 'gewone' Verklaring omtrent het gedrag (VOG) verlangd.

Onmiddellijk gevolgen

Continue screening betekent dat wanneer iemand die in de kinderopvang werkt in contact komt met Justitie en een aantekening in het strafblad krijgt, Justis direct een signaal krijgt. Justis start dan opnieuw een screeningsprocedure naar de betrouwbaarheid van deze persoon, waarin het meest recente strafbare feit wordt meegewogen. Als de werknemer met de nieuwe gegevens op het strafblad volgens Justis waarschijnlijk geen VOG meer zou krijgen, gaat er een zogeheten 'signaalbrief' naar de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Continue versus reguliere screening

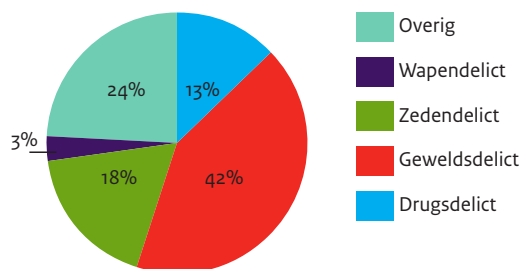
Continue screening is signaalgestuurd. Dit betekent dat wanneer een persoon in aanraking komt met justitie, Justis de gegevens van een persoon opvraagt en deze weegt. Dat is een verschil met een gewone VOG-screening, waarbij Justis alleen op verzoek van een werkgever het strafblad van een persoon doorlicht.

Via DUO naar GGD

In verband met de privacy van de medewerker bevat de signaalbrief geen uitleg over het strafbare feit. DUO vraagt vervolgens de GGD (de toezichthouder kinderopvang) van de medewerker een nieuwe VOG te verlangen. Als de medewerker geen nieuwe VOG kan overleggen, wordt deze ontslagen of wordt de bemiddelingsrelatie met de gastouder verbroken. Hoe dit in de dagelijkse praktijk werkt en wat dit betekent voor de betrokken partijen, is te vinden in de brochure '*Handleiding Continue screening kinderopvang*'.

Resultaten signalen

Bijna driekwart van de 93 signalen die Justis het afgelopen jaar heeft afgegeven, heeft betrekking op huisgenoten van gastouders. Het gaat dan vooral over nieuwe justitiële gegevens die verband houden met het gebruik van geweld, op afstand gevolgd door zedendelicten (zie figuur 1).

Figuur 1. Verdeling van de aard van de delicten van de in totaal 93 personen die in de periode 1-03-2013/01-05-2014 dankzij de continue screening uit de kinderopvang zijn geweerd.

Nulmeting

Om continue screening met een 'schoon' bestand te starten, heeft het ministerie van SZW ervoor gekozen alle 110.000 werknemers in de kinderopvang (opnieuw) een VOG te laten aanvragen. Dit staat bekend als de 'nulmeting kinderopvang'. Deze extra VOG-aanvragen worden verspreid over meerdere maanden: het traject begon in juli 2013 en loopt tot februari 2015. Op deze wijze kan de toename van VOG-aanvragen (met extra personeel) worden opvangen en wordt een overbelasting van het systeem voorkomen. Met de brochure '**Eenmalig een nieuwe VOG voor de Kinderopvang**' zijn werknemers in branche op de hoogte gebracht van de manier waarop zij de nieuwe VOG kunnen aanvragen en van de termijn waarin ze dat moeten doen.

Resultaten nulmeting

Naar aanleiding van de aanvragen die voortkwamen uit deze nulmeting, hebben tot nu toe 70 personen geen VOG gekregen. Zij mogen dus niet meer werkzaam zijn in de kinderopvang. Alle andere werknemers hebben wél een VOG gekregen en worden vanaf 1 maart 2013 continu gescreend.

Terugblik: Commissie Gunning

Naar aanleiding van de Amsterdamse zedenzaak heeft de gemeente Amsterdam in 2010 de Commissie Gunning ingesteld. Deze onafhankelijke commissie moest onderzoeken hoe het misbruik in de kinderdagverblijven heeft kunnen plaatsvinden en diende te adviseren hoe de veiligheid van kinderen in de toekomst beter kan worden gewaarborgd. Een belangrijke aanbeveling van de commissie was dat medewerkers in de kinderopvang beter en vaker gescreend moeten worden. De tot dan gebruikelijke praktijk waarbij werknemers alleen bij aanvang van het dienstverband werd verzocht een VOG te overleggen, liet veroordeelde gewelds- of zedendelinquenten te veel ruimte om werkzaam te blijven in de kinderopvang. Na het rapport van de Commissie Gunning besloot het kabinet in 2012 continue screening voor alle medewerkers in de kinderopvang landelijk in te voeren.